

P

Mappe 94
Ektep 289
Aar 1943

Y/150

Krigen nærmer seg nå sin avslutning. På alle fronter er våre tropper på frammarsj: i aust vinner den russiske arme stadig terren og har gjenerobret en rekke viktige stillinger. De britiske og amerikanske invasjonstropper har satt seg fast på flere steder i Italia og forbereder fra disse baser på det europeiske fastland det avgjørende framstøt mot Nasityskland. Den militære og politiske kamp mot de nasistiske undertrykkere skjerpes på Balkan og hver dag bringer meldinger om opprettelsen av nye frisharer. Tyskerne og deres forbundsfeller forsøker av alle krefter å styrke sin stilling og å oppmuntre sine soldater til fortsatt kamp ved å skremme dem med hårreisende beretninger om de forenede nasjoners krigsføring. Men nasipropagandaen er gjennomskuet. Folk vet at den er løgn og oppspinn fra ende til annen og lar seg ikke narre. Selv ikke de teatralske fortellinger om Mussolinis "befrielse", en liten aksjon som blir blåst opp som om det skulle være en stor militær seier, vekker annet enn et medlidende smil. En har erkjent hva de skal tjene til: å avlede oppmerksomheten fra de tyske nederlag!

Freden må vinnes! Mens den tyske propaganda bringer sine historier om "the big bad Wolfe" og skjeller ut våre flyvere for "barnemordere" og "kulturskjendere", beskjeftiger pressa i de demokratiske land seg med de oppgaver som skal løses når seieren er vunnet. Det kan dreie seg om dager, ja timer når nasistenes fronter bryter sammen. Det gjelder da også å "vinne freden", å skape et klippefast fundament for en varig fred i Europa.

Også den frie norske pressa har tatt fredens problemer opp til alvorlig ordskifte, og det er blitt framhevet at det bare er to veger å gå for å oppnå en varig fred i Europa:

enten å fullstendig tilintetgjøre hele det tyske folk,
eller å skape et demokratisk Tyskland.

Det lar seg ikke gjøre å utrydde et folk på 80 millioner mennesker, men en kan utrydde den mentalitet som har gjort dette folk til Europas svøpe! Og dette må gjennomføres med hard hånd. Etter krigen vil de seirende demokratier like lite samarbeide med prøyseråndens representanter som med nasismens. Det må skapes en ny ånd og en ny mentalitet i Tyskland, og vi vil i denne forbindelse nevne et forslag som ble framsatt i "Norsk Tidsskrift" for august måned i år. I denne frie norske avis ble det foreslått opprettet et internasjonalt pressedirektorat i Tyskland etter krigen. Vi som lever under nasityrraniet har sett hvordan tyskerne i Norge etterhvert har omdannet den norske pressa til å bli et lydig redskap for nasipropagandaen. Vi har sett hvordan de norske aviser stadig er blitt fortysket, så navnene snart er det eneste som er norsk i dem. Alt stoff fra lederartiklene til annonsene er underkastet en streng sensur, og avisene fylles med artikler og fortellinger fra tyske og "norske" byråer. På denne måten skal det norske folk ensrettes og gjøres til nasister. Hvert ord nordmennene leser er nasistisk løgnpropaganda, og bare et ihertig opplysningsarbeid gjengdom den frie norske presse har greid å stanse denne fordummelsesprosess.

Det foreslalte internasjonale pressedirektorat som tenkes opprettet i Tyskland etter krigen skal arbeide etter de samme retningslinjer som de nasistiske pressedirektorater i de besatte land. - Men med en stor forskjell: de skal utelukkende innholde sannferdige, konkrete opplysninger! Det vil dermed kunne virke som et effektivt instrument i oppdragelsen av det tyske folk. Likheten mellom dette pressedirektorat og den tyske sensur består altså bare i apparatet. Forskjellen vil være den at pressedirektoratet står i sannhetens tjeneste, mens den tyske sensur stod og står i løgnens.

Direktoratet skal bestå av en alminnelig avdeling og en etterretningsmessig.

Den alminnelige avdelings oppgave er å rettledde og sensurere hele den tyske pressa fra de største dagaviser til det mindste barneblad. Den skal stoppe avis-, tidsskrifts- og magasinstoff på de tyske åndsströmninger som har kunnnet frambringe et parades som Hitler. Den skal bygge på det omfattende historiske stoff en har til rådighet og gå helt tilbake til Fredrik Wilhelm den første, grunnleggeren av den prøyssiske pøbeltype. Den etterretningsmessige avdeling skal gjennom pressedirektoratets nasjonale seksjoner bringe fram detaljene i Tysklands overfall på de europeiske land før og under den annen verdenskrig. Den skal vise hvordan tyskerne i strid med folkeretten har misshandlet og utsuget disse land under okkupasjonen.

Denne krig har gang på gang brakt de mest hårreisende eksempler på hvor dypt prøysseråden og nasismen har trengt inn i det tyske folks mentalitet. De har ført til en fullstendig brutalisering og barbarisering av tyskerne. Den urofaktor som Tyskland derved er blitt, må elimineres hvis en varig fred skal kunne oppnås. Tyskerne er ikke selv i stand til dette. De seirende demokrater må derfor tre støttende til. Et folk på 80 millioner i Europas hjerte, et folk gjennomsyret av nasismens gift, vil alltid bety en alvorlig trusel mot freden, selv om det militært er slått. Det er derfor nødvendig, og det er en garanti for gjentakelser av Hitlers bloddryppende skrekkelige, at det tyske folk blir holdt stramt i töylene og at en gjennomgripende oppdragelse av tyskerne blir foretatt. Den nuværende tyske mentalitet må utryddes! Det norske forslag om et internasjonal pressedirektorat har derfor vår fulle tilslutning. Nettopp dette forslag gjør det mulig - om enn på lang sikt - å få fjernet den viktigste årsak til alle europeiske kriger.

Det er lite trolig at tyskerne uten videre vil finne seg i denne omlegging av hele sin tankegang, men dette arbeide må gjennomføres med ubønnhørlig kraft. Denne oppdragelse er nemlig den eneste måte et framtidig samarbeid mellom Tyskland og demokratien kan sikres på. Inntil en er kommet så langt at dette arbeid er fullbyrdet, må landet okkuperes og først når Tyskland igjen er blitt demokratisk vil besettelsestruppene kunne trekkes ut av landet. I mellomtiden må ethvert forsök på å forhale eller å ødelegge direktoratets oppdragelsesarbeid slås ned med hard hand.

Det har vækt pinlig oppmerksomhet at "Norsk Tidsskrift" i august brakte en artikkel som under maske av en slags forståelsespolitikk nærmest forlanger at de forente nasjonene skal falle på knne for det tyske folk og be og tryggle det om ~~det~~ ikke vil være så snild å samarbeide med oss. Det ser ut til at forfatteren av dette produkt er redd for at Tyskland virkelig har noen av alle disse "hemmelige våpen" som de har det så travelt med å fortelle oss om. Han skriver ordrett: "Det er mulig at den tyske krigsledelse vil gripe til de siste desperate midler, til gass, bakteriekrig eller kanskje enno mere destruktive metoder." Denne muligheten er årsaken til hans frieri til det tyske folk. Bare det kaster det hitlerske regime og innsetter et statsstyre som virkelig er innstillet på fredelig samarbeid, så skal det bli nattatt med åpne armer av de forente nasjonene. Nei og etter nei! Enhver som kjenner litt til det tyske folks mentalitet - og den har vi i de siste år hatt litt for godt høve til å lære å kjenne - vet hvor rotfestet nasismen er, hvordan hele den tyske ungdom er blitt fluktet opp med denne gift og er blitt så fordummet, at den først gjennom et tallmodig og iherdig arbeid igjen kan læres opp til å tenke klart. Det tyske denne forfatter regner med; det eksisterer ikke lenger. Det hører heime i tidligere århunder. Det tyske folk

: å gjøre med idag er det nasistiske. Med det kan vi ikke forhandle. Dette folk må oppdras fra grunnen i demokratisk ånd. Vi må forsøke at Tyskland igjen kankomme til å danne en antidemokratisk front og slutte seg nært til andre autoritære diktaturstater. Først da har vi vunnet freden.

Enkelte av de planer som i de siste år har sett dagens lys har ikke tatt hensyn til dette, og er for en stor del preget av den samme mentalitet som vi idag og også i framtiden med all kraft vil og må bekjempe hvis verden ikke igjen skal bli utsatt for ødeleggenæg krigar. Vi må konsekvent og hensynsløst utrydde alt som kan skape grubunn for en gjenforelse av nasismens og fasyismens forbannelse. Dette er den åndelige side av denne krig. Krigon på slagmarkene avsluttes med freden, men den åndelige krig må føres videre til den demokratiske ånds endelige og fullstendige seier!

Vi kommenterer:

I "Friheten" nr. 27 blir det polemisert mot vestmaktene krigsinnsats. "Verden ventet annet enn konferanser og hemmelighetsfullhet", skriver avisens. De store resultater de britisk-amerikanske armeer har oppnådd blir forbigått uten et ord, bare bombingen av Tysklands rustningsindustri og forsyninger blir nevnt.

Vi vil derfor minne om at nasistene og fascistene er kastet ut av Afrika og at de tidligere italienske kolonier er besatt. Vi har enno ikke glemt de harde kamper i Nord-Afrika, panteerslagene ved El Alamin og fjellkampene i Tunisia. Sicilia og öyene mellom Sicilia og Tunis er erobret og britiske og amerikanske soldater står no i Italia. Tropper og materiell blir stadig skipet over til fastlandet og det er bare et tidsspørsmål når de avgjørende kamper blir innledet. "Friheten" har visst også glemt den maritime krig og sjøfolkens innsats. Trass i minor, fly- og ubåtangrep gjør de sin plikt og bringer våpen, ammunisjon og forsyninger fram til de oversjøiske fronten. Disse tapre soldater og sjøfolk tenker "Friheten" på. Vi beklager at denslags polemikk får spalteplass i den frie norske pressen idag.

Forredere seg imellom. NS-mannen Roald Dysthe har anmeldt "minister" Hagelin for korruption og rasjoneringssvindel. Da statsadvokaten ikke gleder å dysse ned sakon, har han no besluttet å anklage Dysthe for overtredelse av Quislingforordningen om angrep på offentlige personligheter i parti og stat.

Brennevin som lokkemat. Lofotfiskerne streikar fordi hele fangeten deres blir beslaglagt av tyskerne og ikke kommer nordmennene til gode. Terboven har no besluttet å lokale fiskerne med ekstrarasjoner på brennevin hvis de gjenopptar arbeidet, men de norske fiskerne vil nok ikke la seg bestikke.

Forsyningssituasjonen i Nord-Norge har forverret seg ytterligere.

Norske offiserer. Löytnantene Einar Vergeland og Ole Ness er død i krigsfangenskap i Schoesken i Polen. En rekke andre norske offiserer er også avgått med døden i denne leiren. Av de offiserer som nylig ble arrestert av tyskerne, er allerede ca. 1000 mann sendt til Polen. Den kjente fotballspiller Gari Klausen fra "Lyn" ble også sendt, skjønt han bare har tjent 6 måneder i Garden. Klausen var frivillig i Finland og avanserte her til sersgånt. Hans bosted var da han ble arrestert Mo i Rana.

Kronprinsesse Märtha innviet den 17. ds. i New York den kongelige norske marines nye artilleriskole på Travers Island. Prins Harald, som no er 6 år gammel, var tilstede i flatens uniform.

Politiet. På Vestlandet har tyskerne tatt gisler for å gjøre politikorpset myke. En rekke av politiets tillitsmenn er satt fast og det antydes at nye arrestasjoner vil følge. I Bergen er 12 politimenn sperret inn fordi de ikke sympatiserte med nasistene. - I Gjøvik har 9 medlemmer av politiet meldt seg ut av NS etter mordet på Eilifsen. Derved er Gjøvik politi fri for organiserte nasister.

Masseflukt fra NS. I Sarpsborg begynner utmeldelsene av partiet å anta karakteren av masseflukt. 52 "frontkjemper" meldte seg i slutten av august ut av NS. De var kommet tilbake fra Østfronten og etter å ha vært i Oslo i to dager leverte de inn medlemsbøkene sine og bad om å bli strøket av NS-rullene.

Krigsstatningen. Tyskernes konto i Norges Bank er no kommet opp i 8 milliarder kroner. Den er formelt ordnet som et lån fra Norges Bank til den tyske stat. Tyskerne har tvunget quislingene til å avsette svære beløp på statsbugettet til avbetalning på kontoen. Denne maskerte krigsstatningen som de norske skatteborgere må betale, heter offisielt "utgifter i samband med krigen". No skal også kommunene tilplikttes å betale bidrag til finanseringen av tyskernes krig. Ifølge en ny lov av 17. august som ikke tillates offentliggjort i Lovtidene skal kommunene i budgettåret 1943/44 betale sakalt krigsfinsaneringsbidrag til staten. Størrelsen av disse har en enno ikke oversikt over, da staten kan utskrive tilleggssbeløp hvis kommunene kan tåle det uten å øke beskatningen.

Pisket ihjel. En nordmann som tjene tegjorde i den sakiale norske vaktbataljon er rømt til Sverige. Han forteller at han fra november ifjor til april i år gjorde tjeneste som vakt ved en jugoslavisk fangeleir i Nord-Norge. I løpet av fire måneder døde 50 av leirens 260 fanger av sykdommer, sult, kulde og mishandling. Vaktmannen har vært vitne til hvordan tyske vakter pisket en fange til han falt bevisstlös om og seinere døde.

Svalbard. Det tyske overfall på den lille norske garnisonen på Svalbard gjør det mulig å bryte den tausheten som har hvilt over øya siden september 1941. Dengang ble, som en følge av det tyske angrepet på Russland, de meteorologiske stasjoner, kolgruvene og andre anlegg som kunne være nyttige for tyskerne ødelagt av de allierte. Befolkingen ble evaluert. Et par uker seinere kom en tysk ekspedisjon til øya, landsatte en bataljon soldater og anla en flyhavn der. I mai 1942 ble derfor en liten norsk avdeling sendt til Svalbard for å gjenopprette det norske herredømmet over øya og fortsette værmeldingstjenesten. Denne avdelingen, som bestod av 82 norske ishavfolk med en isbryter og et annet lite skip, ble oppdaget av tyske fly som rettet sterke angrep mot dem. I denne ulike kamp ble det ene skipet senket og det annet satt i brand. Utrustningen gikk så å si fullständig tapt. Med nød og næppe greide de overlevende å redde seg til land og til den russiske gruvebyen Barentsburg. Her fant de klær, sanitetsmateriell og mat som russerne hadde latt bli igjen da de i september forlot byen. Under stadige angrep holdt nordmennene ut og foretok endog skiturer helt til den tyske flyhavnen ved Longyear-byen og satte tyskerne en kraftig skrek i livet. Den 2. juli kom to britiske skip med norske tropper ombord til undsetning. Den 14. juli besøkte nordmennene Longyear-byen, men måtte fastslå at tyskerne var blitt redde og var stukket av. En norsk garnison på hundre mann ble lett tilbake på Svalbard, og det var disse hundre nordmenn som tyskerne hadde sett inn hele sin flåte i de norske farvann før å nedkjempe.